

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІ

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттарына

2024 жылғы 14 наурыздағы № ДЗ-110 хатқа

Құрметті депутаттар!

Құрылыс кодексін әзірлеуге қатысты депутаттық сауалды қарап, келесіні хабарлаймыз.

Кодекстің атауы бойынша

Құрылыс кодексін әзірлеу кезінде шет мемлекеттердің заңнамасына талдау жүргізілді және олардың әртүрлі нормативтік құқықтық актілерді кодтау тәжірибесі зерттелді.

Талдау көрсеткендей, дамыған батыс елдерінде (АҚШ, Германия, Ұлыбритания, Аустралия) сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы салалық заңнамалық актілер «Building Code» («Құрылыс кодексі») деп аталады және олар жалпы сала мәселелерін реттейді.

Сондай-ақ қала құрылысын жоспарлау мен сәулет шешімдерінің элементтерін іске асыру құрылыс процесі арқылы жүзеге асырылатынын атап өткен жөн.

«Қала құрылысы», «құрылыс» және «сәулет» ұғымдары өзара байланысты, олардың түпкі нәтижесі объектілерді салу және пайдалануға беру болып табылады.

Жалпы әзірленген Құрылыс кодексі барлық қолданыстағы процестерді, соның ішінде қала құрылысын жоспарлауды, сәулет-жоспарлау тапсырмаларын және басқа да бастапқы құжаттарды дайындауды, жобаларды әзірлеуді, сараптауды, құрылыс-монтаждау жұмыстарын, объектілерді бақылау мен пайдалануға беруді қамтиды.

Осыған байланысты Мемлекет басшысының келісуі бойынша құжаттың атауы Құрылыс кодексі ретінде айқындалды.

Кодекс жобасын әзірлеуді қаржыландыру бойынша

Республикалық бюджет комиссиясының шешімімен Кодекстің жобасын әзірлеуге 382,5 млн теңге бөлінді (кейін бұл сома 363,4 млн теңгеге дейін азайды).

Қаржыландыру көлемін анықтау барысында түрлі баға ұсыныстары қаралды (Заңнама және құқықтық ақпарат институты – 1,3 млрд теңге, «White & Case» тәуелсіз компаниясы – 900 млн теңге, Қазақстанның құрылыс салушылар қауымдастығы – 760 млн теңге, «ҚазҚСҒЗИ» АҚ - 607 млн теңге).

Баға ұсыныстары мен құрылыс және сәулет саласындағы ғылыми-зерттеу қызметіндегі тиісті тәжірибеге сүйене отырып, мемлекеттік тапсырманы орындаушы болып «ҚазҚСҒЗИ» АҚ анықталды.

Кодекс жобасының сапасы және лауазымдық тұлғалардың жауапкершілігі бойынша

Кодекс жобасын әзірлеу барысында 20-дан астам елдің заңнамаларына талдау жүргізілді, кәсіптік қоғамдастықтың, халықтың, сондай-ақ халықаралық сарапшылардың қатысуымен жобаны талқылау жүзеге асырылды.

Кодекс жобасында реттеудің жаңа нысандары, оның ішінде **қоғамдық талқылаулар** мен қоғамдық сараптама жүргізу арқылы сәулет-қала құрылысы қызметі саласындағы қоғамдық бақылау көзделген. Қоғамдық бақылау субъектілері: азаматтардың өзін-өзі басқару органдары, БАҚ, азаматтардың өздері және қоғамдық бірлестіктер болып табылады.

Ұлттық заңнаманың ерекшеліктерін ескере отырып, Еуроодақтың табысты тәжірибесімен ұқсастығы бойынша құрылыс саласының **инженерлерін сертификаттау** енгізілуде. Сертификаттауды жүргізу жөніндегі функция бәсекелес ортаға беріледі және оны нарыққа қатысушылар жүзеге асырады.

Сейсмикалық аймақтарда сәулет-құрылыс жобалаудың құрылысы мен ерекшеліктері ескерілді, жаңа реттеу институттары – сейсмикалық қауіпті бағалау және сейсмикалық қауіпті бағалау енгізілуде.

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс салаларын **цифрландыру** көзделген, оның мақсаты мемлекеттік билік органдарын, жергілікті өзін-өзі басқару органдарын, жеке және заңды тұлғаларды анық мәліметтермен қамтамасыз ету болып табылады.

Мемлекеттік бақылауды күшейтумен қатар, сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі субъектілеріне қатысты қылмыстық іс-әрекетке дейінгі **жауапкершілікті арттыру** шаралары жоспарланған.

Кодекстің қабылдануы құрылыс нарығын монополиясыздандыруға, жоспарлау, жобалау және құрылыс сапасын арттыруға мүмкіндік береді.

Анықтама: заң жобаларын әзірлегені үшін лауазымды тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты Су кодексін әзірлеу мерзімдерін және Құрылыс кодексін келісу рәсімінің талаптарын бұзғаны үшін лауазымды тұлғаларға қатысты (Су ресурстары және ирригация бірінші вице-министрі, Қала құрылысы және тұрғын үй-коммуналдық саясат департаментінің директоры тиісінше) тәртіптік сипаттағы шаралар қолданылғанын атап өтеміз.

Жалпы құрылыс кодексінің жобасын дайындау және пысықтау мәселелері Үкіметтің тұрақты бақылауында.

О. Бектенов

*Орынд: С. Жанқалов
Тел: 74 53 50*

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан

На № ДЗ-110 от 14 марта 2024 года

Уважаемые депутаты!

Рассмотрев депутатский запрос касательно разработки Строительного кодекса, сообщаем следующее.

По наименованию Кодекса

Для разработки Строительного кодекса был проведен анализ законодательства иностранных государств и изучен их опыт кодификации разрозненных нормативных правовых актов.

Как показал анализ, в развитых западных странах (*США, Германия, Великобритания, Австралия*) отраслевые законодательные акты в сфере архитектуры, градостроительства и строительства называются «Building Code» («*Строительный кодекс*») и в них регулируются вопросы отрасли в целом.

Стоит также отметить, что реализация элементов градостроительного планирования и архитектурных решений осуществляется процессом строительства.

Понятия «градостроительство», «строительство» и «архитектура» взаимоувязаны между собой, конечными результатами которых являются строительство и ввод в эксплуатацию объектов.

В целом разработанный Строительный кодекс охватывает все существующие процессы, в том числе градостроительное планирование, подготовку архитектурно-планировочных заданий и других исходных документов, разработку, экспертизу проектов, строительно-монтажные работы, контроль и ввод объектов в эксплуатацию.

В этой связи по согласованию с Главой государства наименование документа было определено как Строительный кодекс.

По финансированию разработки проекта Кодекса

Решением Республиканской бюджетной комиссии на разработку проекта Кодекса было выделено 382,5 млн тенге (*позже сумма уменьшилась до 363,4 млн тенге*).

В ходе определения объема финансирования были рассмотрены различные ценовые предложения (*Институт законодательства и правовой информации – 1,3 млрд тенге, независимая компания «White & Case» – 900 млн тенге, Ассоциация застройщиков*

Казахстана – 760 млн тенге, АО «КазНИИСА» – 607 млн тенге).

Исходя из ценовых предложений и соответствующего опыта в научно-исследовательской деятельности в сфере строительства и архитектуры исполнителем государственного задания было определено АО «КазНИИСА».

По качеству проекта Кодекса и ответственности должностных лиц

В ходе разработки проекта Кодекса был проведен анализ законодательства более 20 стран, осуществлены обсуждения проекта с участием профессионального сообщества, населения, а также международных экспертов.

В проекте Кодекса предусмотрены новые формы регулирования, в том числе **общественный контроль** в области архитектурно-градостроительной деятельности путем проведения общественных обсуждений и общественной экспертизы. Субъектами общественного контроля будут являться органы самоуправления граждан, СМИ, сами граждане и общественные объединения.

Внедряется **сертификация инженеров** строительной отрасли по аналогии с успешной практикой Евросоюза с учетом особенностей национального законодательства. Функция по проведению сертификации будет отдана в конкурентную среду и осуществляться участниками рынка.

Учтены строительство и особенности архитектурно-строительного проектирования в **сейсмических зонах**, вводятся новые институты регулирования – оценка сейсмической опасности и оценка сейсмического риска.

Предусмотрена **оцифровка** сферы архитектуры, градостроительства и строительства, целью которой является прозрачное обеспечение достоверными сведениями органов государственной власти, местного самоуправления, физических и юридических лиц.

Наряду с усилением государственного контроля запланированы меры **повышения ответственности** в отношении субъектов архитектурной, градостроительной и строительной деятельности, вплоть до уголовной.

Принятие Кодекса позволит демонополизировать строительный рынок, повысить качество планирования, проектирования и строительства.

Справочно: относительно ответственности должностных лиц за разработку законопроектов отмечаем, что за нарушение сроков разработки Водного кодекса и требований процедуры согласования Строительного кодекса в отношении должностных лиц (Первый вице-министр водных ресурсов и ирригации, директор Департамента градостроительной и жилищно-коммунальной политики соответственно) применены меры дисциплинарного характера.

В целом, вопросы подготовки и отработки проекта Строительного кодекса находятся на постоянном контроле Правительства.

О. Бектенов